

Národní fronta – místní akční výbor Havlovice

(1946) 1948

Inventář

EL NAD č.: 2007

AP č.: 533

Monika Žáčková

Horšovský Týn 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6

Příloha:

Seznam použitých zkratk	7
-------------------------	---

Inventární seznam	8
--------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Preferovaná forma jména původce: Národní fronta Místní akční výbor Havlovice

Datum vzniku: 1. 3. 1948

Datum zániku: 1954

Preferovaná forma jména původce: Místní národní výbor Havlovice

Datum vzniku: 1945

Datum zániku: 30. 6. 1960

Původcem archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Havlovice je Místní akční výbor Národní fronty Havlovice (MAV NF) a Místní národní výbor Havlovice (MNV). MAV NF neměly vlastní sekretariát, schůze se většinou konaly v prostorách MNV nebo v kulturních zařízeních obce. Pošta adresovaná MAV NF byla doručována na soukromou adresu stávajícího předsedy MAV NF.

Národní fronta, ustavená již na jaře 1945 na podkladě Košického vládního programu, se stala trvalou politickou základnou veřejného života. Pevnou organizační strukturu však dostala až po únoru 1948, kdy byly vytvářeny akční výbory Národní fronty všech stupňů.

MAV NF se ustavovaly ze zástupců všech složek Národní fronty, tedy politických stran, celonárodních organizací a případně dalších složek, které v obci vyvíjely činnost, na základě delegačního principu.¹ Počet členů MAV NF nebyl přesně stanoven, zprvu však neměl být větší než dvanáct. Určoval se podle počtu organizací a složek v obci a podle velikosti obce. Vedoucí postavení v MAV NF měla Komunistická strana Československa (KSČ).

Funkce v MAV NF byly označovány jako „čestné“, zpravidla se volil předseda, místopředseda a jednatel MAV NF. Předseda měl za úkol svolávat schůze MAV NF, řídit práci MAV NF, udržovat styk s okresním akčním výborem Národní fronty (OAV NF) na různých aktivech a konferencích, místopředseda měl zastupovat předsedu v jeho nepřítomnosti a starat se o plnění plánu práce obce. Jednatel vedl kartotéku MAV NF, vyřizoval administrativu MAV NF, spolu s předsedou podepisoval odeslanou poštu, dohlížel na činnost masových organizací v obci, pořizoval zápisy ze schůzí MAV NF a zasílal je v opise na OAV NF.

Ustavující schůze Místního akčního výboru Národní fronty v Havlovicích se konala 1. března 1948 v zasedací místnosti MNV za účasti několika členů místních společenských organizací a politických stran činných v obci. OAV NF v Domažlicích schválil složení MAV NF Havlovice 5. března 1948, výbor zastupovalo sedm členů. V prosinci 1948 byli dva členové MAV NF odvoláni a KSČ navrhla doplnění MAV NF novými členy.

Prvořadým úkolem MAV NF bylo provádět tzv. „očistu politického a veřejného života“ od „reakčních živlů“ a „nespolehlivých“ funkcionářů a očistit společnost od všech odpůrců KSČ. Nedostatečnou pravomoc k této činnosti akčních výborů Národní fronty legalizoval, v podstatě se zpětnou platností, zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů. Mimo to MAV NF poskytoval oznámení o národní a politické spolehlivosti, dohlížel na veškerý politický, veřejný a kulturní život v obci a řídil ho v duchu politiky Národní fronty. Zabýval se také přípravou a organizací voleb do zákonodárných a zastupitelských sborů.

Pro usnadnění plnění úkolů Národní fronty a spolupráce mezi MAV NF a OAV NF byl domažlický okres rozdělen na několik okrsků (v roce 1949 na 16 okrsků, později až na 25 okrsků). Každý okrsek měl svého instruktora (člena OAV NF). Instruktor dojížděl na schůze

---

¹ V sídle farností měl být do místního akčního výboru Národní fronty kooptován ihned po založení farního výboru Katolické akce jako člen místního akčního výboru Národní fronty také jeden jeho zástupce.

MAV NF, působil jako poradce a dohlížel na jeho činnost. Kromě toho se čas od času konala zasedání OAV NF rozšířená o předsedy MAV NF. MAV NF Havlovice, MAV NF Domažlice, MAV NF Újezd, MAV NF Bořice, MAV NF Chrastavice, MAV NF Klíčov, MAV NF Mrákov a MAV NF Petrovice tvořily okrsek Domažlice. Členové těchto MAV NF společně řešili především práci jednotlivých akčních výborů a analyzovali usnesení nadřízených orgánů.

Akční výbory Národní fronty ukončily svoji činnost během roku 1954 v souvislosti s dokončením „očisty“ a s tehdy připravovanými volbami do národních výborů. Jejich organizační strukturu založenou na územním principu převzaly výbory Národní fronty různých stupňů.² Víceméně se jednalo pouze o formální změnu, postupně z názvů akčních výborů Národní fronty vymizelo označení „akční“. V důsledku vývoje a ustálení politických poměrů se i MAV NF Havlovice během roku 1954 přeměnil na Místní výbor Národní fronty Havlovice (MV NF). Činnost MV NF se omezila na řízení a kontrolu nad státně politickými akcemi, kulturními akcemi, osvětovou činností a činností jednotlivých společenských organizací. Z činnosti MV NF v Havlovicích se však v tomto archivním fondu nedochovaly žádné archiválie.

Podle přehledu místních výborů Národní fronty na okrese Domažlice vypracovaného Okresním výborem Národní fronty Domažlice 11. února 1961 byl MV NF Havlovice zařazen mezi obce, ve kterých došlo k jejich zrušení.

V souvislosti s politickým vývojem v Československu po 17. listopadu 1989 Ústřední výbor Národní fronty Československé socialistické republiky 7. února 1990 ukončil rozhodnutím organizací v něm sdružených činnost. Národní fronta jako celek tímto dnem zanikla, její majetek připadl státu. Nižší složky byly uvedeny do klidového stavu a v průběhu roku 1990 svou činnost také ukončily.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Havlovice vznikl v roce 2018 při pořádání archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Domažlice (EL NAD 551), kdy zpracovatelka přesunula do nově vzniklého archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Havlovice jednu úřední knihu z let 1946–1948 (č. j. SOAP/010-0604/2018). Jedná se o materiál, který pocházel z přímé činnosti MAV NF Havlovice.

Ukládání vyřízených písemností orgánů Národní fronty se řídilo „Dohodou mezi Ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a Ministerstvem vnitra České socialistické republiky (archivní správou)“ z roku 1978 a „Skartačním plánem pro uschovávání a vyřazování písemností orgánů Národní fronty“. O uložení dokumentů MAV NF Havlovice či o jejich případných ztrátách nejsou k dispozici žádné informace.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Havlovice obsahuje jedinou archiválii, a tou je úřední kniha z let 1946–1948. Kniha obsahuje evidenci přijatých a vydaných žádostí o potvrzení národní spolehlivosti. Knihu od roku 1946 pravděpodobně vedl MNV Havlovice a v roce 1948 v její evidenci pokračoval MV NF Havlovice. Rok 1946 proto tvoří průs tohoto archivního fondu. V inventárním seznamu je rok 1946 uveden v kulaté závorce.

Formální zpracování inventáře odpovídá metodickému pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. března 2010 s přihlédnutím k dodatku metodického pokynu

---

² Nejvýše stál ústřední výbor, jemu byly podřízeny krajské výbory a městské výbory Prahy, těm podléhaly okresní výbory a okresním výborům městské, obvodní a místní výbory Národní fronty.

z roku 2014 č. j. SOAP/006-01300/2014 a metodickému návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, kterým se vydávají nová Základní pravidla pro zpracování archiválií č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013.

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Havlovice je z hlediska úplnosti stavu zachování označen jako torzovitý. Nedochovaly se žádné spisy a ani podací protokoly.

Během pořádkání nebyly z důvodu přehodnocení významu či multiplicity vyřazeny žádné archiválie.

Fyzický stav archiválie je dobrý, archiválie není poškozena. Jazykem archiválie je čeština.

Dochovaná úřední kniha byla při současném zpracování a inventarizaci uložena do atypického kartonu o celkovém rozsahu 0,04 bm.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Jediná dochovaná kniha eviduje žádosti jednotlivců o vydání potvrzení o národní spolehlivosti. Kniha obsahuje kolonky: číslo běžné (pořadové), datum, jméno a příjmení žadatele, počet příloh a druh žádosti.

K ucelenějšímu obrazu o fungování Národní fronty je nezbytné ke studiu využít archivní fond Národní fronta – okresní výbor Domažlice (EL NAD 551), jehož usneseními se místní výbory řídily, plnily jeho úkoly a zasílaly mu zprávy o činnosti.

Vzhledem k vedoucí úloze KSČ v Národní frontě je potřeba věnovat pozornost archivnímu fondu KSČ – okresní výbor Domažlice (EL NAD 574) a archivnímu fondu Místní národní výbor Havlovice (EL NAD 132), uloženým ve zdejších archivu.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Havlovice v roce 2019 uspořádala a archivní pomůcku sestavila Monika Žáčková.

Horšovský Týn dne 27. 11. 2019

Monika Žáčková

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Domažlice*, kar 7, inv. č. 69.

PEŠŤÁK, Michael. *Národní fronta – krajský výbor Plzeň (1939) 1948–1990 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 610]. Státní oblastní archiv v Plzni, 2007.

Literatura

BĚLINA, Pavel a kol. *Kronika Českých zemí*. Praha : Fortuna Print, 1999.

ČAPKA, František. *Dějiny zemí Koruny české v datech*. Praha : Libri, 1999.

GARKISCH, Miloš – TOPINKA, Jiří. *Národní fronta – okresní výbor Beroun 1948–1990 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 83]. Státní okresní archiv Beroun, 2010 [online], [cit. 2017–01–12]. Dostupné z <<http://soapraha.bach.cz/mrimage/soapraha/proxy/cz/archives/soap/CZ-221202010/inventare/dao/documents/OVNFBeroun.pdf>>.

K práci místních a městských výborů Národní fronty : metodická pomůcka. Praha : Ústřední výbor Národní fronty ČSSR, 1987.

KAPLAN, Karel. *Národní fronta 1948–1960*. Praha : Academia, 2012.

MATOUŠEK, Stanislav – TRÁVNÍČEK, Tomáš. *Národní fronta ČSSR v období budování socialistické společnosti*. Praha : Svoboda, 1989.

MLÝNSKÝ, Jaroslav. *Únor 1948 a akční výbory Národní fronty*. Praha : Academia, 1978.

Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ČSSR	Československá socialistická republika
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MAV NF	místní akční výbor Národní fronty
MNV	místní národní výbor
MV NF	místní výbor Národní fronty
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
Sb.	Sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

Knihy
Úřední knihy

1	Kniha evidence přijatých a vydaných žádostí o potvrzení národní spolehlivosti	(1946) 1948	ukn 1
---	---	-------------	-------

Název archivní pomůcky:	Národní fronta – místní akční výbor Havlovice
Značka archivního fondu:	NF MAV Havlovice
Časové rozmezí:	(1946) 1948
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 úřední kniha)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,04 bm
Stav ke dni:	27. 11. 2019
Zpracovatel(é) archivního fondu:	Monika Žáčková
Zpracovatel(é) archivní pomůcky:	Monika Žáčková
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová dne 27. 11. 2019 – č. j. SOAP/10-695/2019